

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.1.016/2023/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. február 27.

Az ügy tárgya: magánlaksértés vétsége

Terhelt(ek):

Első fok: Monori Járásbíróság, 7.B.4/2021/33.,
ítélet, tárgyalás, 2022. április 12.

Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 5.Bf.394/2022/9.,
ítélet, tárgyalás, 2023. március 8.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt és a védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a magánlaksértés vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt és a védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Monori Járásbíróság 7.B.4/2021/33. számú és a Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.394/2022/9. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a magánlaksértés vétsége [Btk. 221. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] miatt indult eljárást megszünteti.

Elrendeli a terhelt által megfizetett 5.120 (ötezer-egyszázhusz) forint bűnügyi költségnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkori törvényes kamatával emelt visszatérítését a terhelt részére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Monori Járásbíróság a 2022. április 12. napján meghozott 7.B.4/2021/33. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki magánlaksértés vétségében [Btk. 221. § (3) bekezdés a) pont]. Ezért öt 100 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, így összesen 100.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett továbbá a bűnügyi költségről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. március 8. napján jogerős 5.Bf.394/2022/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a kiszabott pénzbüntetést megrovásra enyhítette. A terhelt terhére rótt bűncselekmény törvényi megjelölésének pontosítása mellett az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyta.

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt – a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjára alapítottn – a megtámadott határozat megváltoztatása és a felmentése, míg a védője a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjára alapítottn a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése, és az eljárás megszüntetése végett terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[4] A terhelt a felülvizsgálati indítványában mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy bűncselekményt nem követett el. Álláspontja szerint alaptalan az a megállapítás, hogy a sértett otthonában lecserélte a zárat, és azért nem adott kulcsot neki, hogy az otthonába való visszatérést megakadályozza.

[5] Kifejtette, hogy a sértett nem visszatérési szándékkal hagyta el az ingatlant 2019. június 2. napján, a távozásával valójában felhagyott az ingatlan használatával, ezt utóbb a sértett is megerősítette, és jogerős bírósági határozat is megállapította.

[6] Utalt rá, hogy a sértett által előterjesztett magánindítvány nem joghatályos, mert az elkésett. E körben kifejtette, hogy a sértett az eljárás során több alkalommal úgy nyilatkozott,

hogy már 2019 júniusában tudomása volt a zárcseréről, a feljelentést azonban több, mint egy hónappal később, 2019. augusztus 1. napján tette meg.

[7] A védő felülvizsgálati indítványa szerint a 2019. augusztus 1. napján előterjesztett magánindítvány elkésett, ezért nem joghatályos. Az irányadó tényállás ugyanis azt rögzíti, hogy a sértett 2019 júniusában megjelent az ingatlannál, azonban oda bemenni nem tudott, mert a terhelt a zárat lecserélte, és az új zárhoz nem adott neki kulcsot. A magánindítvány előterjesztésére nyitva álló egy hónapos határidő kezdőnapja tehát legkésőbb 2019. június 30. napja volt, így a határidő 2019. július 30. napján lejárt.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.558/2023/2. számú nyilatkozatában a terhelt felülvizsgálati indítványát a magánindítvány joghatályosságát vitató részében, a védő felülvizsgálati indítványával együtt alaposnak tartotta.

[9] Kifejtette, hogy a tényállás egyértelműen rögzíti, hogy a zárcsere 2019 júniusában történt, és ugyancsak a tényállásból következik az is, hogy a sértett ekkor tudomást szerzett erről a tényről. Az elkövetés lehetséges legkésőbbi időpontja 2019. június 30. napja volt, ekként a magánindítványt 2019. július 30. napjáig lehetett volna előterjeszteni. Ezért tévedtek az eljáró bíróságok, amikor a 2019. augusztus 1. napján előterjesztett magánindítványt joghatályosnak fogadták el.

III.

[10] A terhelt és a védő felülvizsgálati indítványa alapos.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja.

[12] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, és a jogerős ügydöntő határozatban rögzített tényállás alapulvételével, kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[13] A Be. 649. § (2) bekezdés b) pont első fordulata szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát magánindítvány hiányában hozta meg.

[14] A Btk. 231. § (2) bekezdése kimondja, hogy a 221-228. §-ban meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.

[15] Következésképpen a magánlaksértés vétsége (Btk. 221. §) miatt csak joghatályos magánindítvány esetén van helye büntetőjogi felelősségre vonásnak.

[16] A Be. 378. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy magánindítványra üldözendő bűncselekmény esetén csak a jogosult indítványára indítható meg vagy folytatható a büntetőeljárás. A (2) bekezdés alapján magánindítványnak kell tekinteni a magánindítvány előterjesztésére jogosult feljelentését és bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja.

[17] A magánindítvány előterjesztésének határidejét a Be. 378. § (3) bekezdése úgy határozza meg, hogy azt attól a naptól számított egy hónapon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekményről tudomást szerzett.

[18] A felülvizsgálati indítványok és a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a sértettnek legkésőbb már 2019. június 30-án tudomására jutott a sérelmére elkövetett magánlaksértés, azonban a magánindítványát csak elkéssetten, 2019. augusztus 1. napján terjesztette elő.

[19] A felidézett rendelkezésekből következően jelen ügyben a magánindítvány megtételére nyitva álló határidő – helyesen – 2019. július 30. napján végződött.

[20] Kétségtelen, hogy a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[21] Az ítélkezési gyakorlat szerint a magánindítványra vonatkozó megállapításokat indokolt a tényállás [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] körében rögzíteni.

[22] Emellett a magánindítványra vonatkozó ténymegállapítás az ítéleti tényállásnak – legalábbis a szűkebb értelemben vett történeti tényállásnak – egyébként nem a szükségszerű eleme. Ezt támasztja alá az is, hogy a magánindítvány joghatályosságát nem érinti az, hogy annak rögzítése ítéletszerkesztési hibából fakadóan elmaradt; így az eljárás magánindítvány hiányában történő megszüntetésének nyilvánvalóan nincs helye – a joghatályos magánindítvány megléte mellett – pusztán azon okból, hogy annak ítéleti tényállásban történő rögzítése elmaradt. Másrészt a magánindítvány léte nem a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatos, a bűncselekmény elemeit és minősítését megalapozó történeti tény, hanem a magánindítvány büntethetőségi akadály jellegének megfelelően az annak előterjesztésére jogosult akaratától függően bekövetkező eljárási tény. Éppen ezért teszi a törvény kifejezetten lehetővé a magánindítvány hiányának felülvizsgálat keretében történő támadhatóságát.

[23] A magánindítvány joghatályos volta jogkérdés; a magánindítvány előterjesztésére vonatkozó ténymegállapítások alapján levont jogi következtetés, melyre nem vonatkozik a tényálláshoz kötöttség, illetve a tényállás támadhatatlansága a felülvizsgálat során (BH 2021.65., Kúria Bfv.II.721/2020. szám).

[24] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság a magánindítvány előterjesztésével kapcsolatban semmilyen ténymegállapítást nem tett.

[25] Ehhez képest a másodfokon eljáró törvényszék a tényálláshoz kapcsolódóan feltüntette, hogy a sértett 2019. augusztus 1. napján joghatályos magánindítványt terjesztett elő {Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.394/2022/9. számú ítélet [11] bekezdés}. E megállapításhoz azonban indokolást nem fűzött.

[26] Ilyen körülmények között felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényállásban lévő tényekből kell azt a jogi következtetést levonni, hogy a sértett mikor szerzett tudomást az ellene elkövetett bűncselekményről, és ehhez képest az általa előterjesztett magánindítvány joghatályos-e.

[27] Jelen ügyben az irányadó tényállás ezzel összefüggésben a következőket rögzíti:

- a sértett 2019 júniusában megjelent az ingatlannál, azonban oda bemenni nem tudott, mert a terhelt az ingatlanon lévő záratat lecserélte;
- a terhelt nem adott kulcsot a sértettnek;
- a sértett 2019 júliusában több ízben eredménytelenül kísérelte meg az ingatlanba való bejutást;
- 2019. augusztus 1. napján ismét megjelent az ingatlannál, ahová nem tudott bemenni, mert a terhelt és a hozzátartozója nem engedte be, kulccsal pedig nem rendelkezett.

[28] Egyéb tény hiányában mindezekből nem vonható jogi következtetés arra, hogy a sértettnek csupán 2019. augusztus 1. napján jutott volna tudomására, hogy a terhelt a záratat lecserélte.

[29] Ellenkezőleg, a felülvizsgálati indítványok és a Legfőbb Ügyészség helytállóan utaltak arra, hogy az irányadó tényállásból az következik, hogy a sértett legkésőbb 2019. június 30. napján tudta, hogy a terhelt a záratat lecserélte.

[30] Ehhez képest a 2019. augusztus 1. napján előterjesztett magánindítvány valóban elkészült.

[31] Ekként a Kúria a terhelt és a védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az eljárást megszüntette.

[32] A Be. 856. § (1) bekezdés c) pont záró fordulata alapján a bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a bíróság a terhelttel szemben az eljárást megszüntette. A Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja szerint a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli el.

[33] Ezért a Kúria elrendelte a terhelt által a rendelkezésre álló adatok alapján eddig megfizetett bűnügyi költség mindenkor törvényes kamatával emelt visszatérítését.

IV.

[34] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. február 27.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző